

J & V

202600479

Vraag

Is uit te sluiten dat de toezichtmaatregelen in zichzelf aanspraak op voorzieningen dan wel verblijfsrecht oplevert?

Antwoord

Voor een deel van de ex-gedetineerde terrorismeveroordeelden waarbij ook het Nederlanderschap is ingetrokken, is vertrek naar het land van de overgebleven nationaliteit (nog) niet gerealiseerd. Deze personen verblijven dan onrechtmatig in Nederland. De NCTV en de Directie Migratiebeleid (DMB, onderdeel van het ministerie van Asiel en Migratie) verkennen voor deze doelgroep gezamenlijk welke maatregelen nodig zijn om in de periode dat deze personen feitelijk nog in Nederland verblijven de risico's zoveel mogelijk te mitigeren.

Het zogeheten Koppelingsbeginsel sluit de aanspraak van onrechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen op (sociale) voorzieningen uit, met als gevolg dat deze personen zonder middelen en voorzieningen op straat staan, waardoor enerzijds het houden van toezicht complex of onmogelijk wordt en anderzijds het risico op (verdere) radicalisering groter wordt.

In afstemming met alle relevante departementen, uitvoeringsorganisaties en andere belanghebbenden zoals gemeenten, wordt binnen dit traject onderzocht of maatwerk voor de doelgroep mogelijk is om cruciale elementen voor het uitoefenen van toezicht mogelijk te maken. Deze maatregelen kunnen bijvoorbeeld zien op het kunnen verlenen van acute en geestelijke zorg, regelmatige contactmomenten met gemeente, politie en Reclassering en het regelen van een verblijfslocatie zodat gebiedsgebonden toezichtsmaatregelen kunnen worden opgelegd en gehandhaafd.

Daarbij geldt dat dergelijke maatregelen niet op humanitaire gronden worden getroffen en niet mogen worden gezien als een voordeel of beloning, maar enkel worden getroffen in het belang van de nationale veiligheid, zodat (toe)zicht kan worden gehouden op deze groep. Indien vertrek mogelijk is of het gevaar voor de nationale veiligheid is geweken, dient respectievelijk te worden ingezet op vertrek dan wel bestaande verblijfsmogelijkheden. Dit moet periodiek worden getoetst.

Wanneer dit steeds duidelijk wordt gecommuniceerd is het onwaarschijnlijk dat inzet van deze toezichtsmaatregelen uiteindelijk een aanspraak op verblijfsrecht opleveren (bijvoorbeeld onder artikel 8 EVRM, private and family life).

Hierbij dient te worden opgemerkt dat wanneer dergelijke maatregelen of maatwerk primair in het vreemdelingenrecht of in de vreemdelingenketen worden voorzien, er het risico bestaat op precedentwerking naar andere vreemdelingen waarbij deze omstandigheden zich kunnen voordoen. Daarom is strakke inkadering, in het kader van het belang van de nationale veiligheid, essentieel.

Vraag:

En is er informatie over de ervaring (doelmatigheid) met dit soort maatregelen in D en VK?

Antwoord

Uit de gesprekken met andere landen, waaronder met Duitsland en het Verenigd Koninkrijk, over welke risico-mitigerende maatregelen zij kunnen treffen voor casuïstiek waarbij zowel sprake is van een dreiging voor de nationale veiligheid als van onrechtmatig verblijf, volgt dat veel landen een vorm van een multidisciplinaire aanpak kennen met de mogelijkheden voor specifieke organisaties om toezichtmaatregelen op te leggen, waaronder reguliere meldplichten en gebiedsverboden. Dit komt overeen met het systeem zoals Nederland dit kent. Het Verenigd Koninkrijk heeft het aanvullend op deze maatregel noodzakelijk geacht om bij deze casuïstiek een tijdelijke verblijfsvergunning (restricted leave to remain) af te geven. Deze verblijfsvergunning kent de mogelijkheid om hieraan (strengere) voorwaarden te verbinden, waaronder meldplichten, een avondklok en verplichting om op een specifieke plek te wonen. Indien de voorwaarden (structureel) worden geschonden kan – indien proportioneel – detentie worden gevorderd. De mogelijkheid om voorwaarden te koppelen aan deze verblijfsstatus heeft als doel om te voorkomen

dat betrokkenen inbedden in de Britse samenleving, maar zo goed mogelijk (toe)zicht op deze personen kan worden gehouden.